

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Breviario Concionatorio, Strenæ, Fidelis Prophetissa Concionibus de B. M. Virgine serviens, Conciones Occurrentes & Funebres

Tylkowski, Wojciech

Oliva, 1686

Caput IV. Ecclesia Beatam dicit Sanctam Virginem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51821)

Regina teneremus: Nullus ex nobis tam potens & magnus fuit, qui non cuperet eam videre quamobrem alternatim ad eam veniebamus, & ab ea recedebamus admirantes tantam gratiam.

Pulcherrimè hanc rem exprimit *Jacobus Archiep. Junuensis in suo Mariali serm. 6. cum ait: Cælum circa stellam maris se vertit, sic tota curia Cælestis ad B. Virginem attendit, gyrum cæli circumvit, ait ipsa Eccles: 24. Tunc quippe gyrum cæli circum, quando totam cælestem curiam ad se attendere facit.*

CAPVT IV.

Ecclesia Beatam dicit Sanctam Virginem.

r. Quia Virgo est Mater Ecclesiæ.

Luc: 2. *Peperit Filium suum primogenitum*, at ubi alij? nomen hoc utique alios videtur respicere? Mater nostra Maria, quæ licet non nisi Filium unicum carnalem genuerit, in eo tamen spiritualis Mater effecta est magnæ multitudinis filiorum, quorum primogenitus est Christus. *Richard. à S. Latur. respondet. lib. 2. p. 1. Et addit: Sicut mater Eva est dicta omnium viventium vita naturæ, Gen. 3. sic Maria Mater omnium viventium vita gratiæ. Ipsa etiam propter hoc figurata est per Saram, quæ non nisi unicum carnaliter peperit Abraham; tamen Mater dicta est Populi Israelitici. Undè Isai: 51. dicitur Judæis: Attendite ad Abraham Patrem vestrum Et ad Saram quæ peperit vos.*

In idem recidit quod dixit *Guericus Abbas serm. 2. de Nativit. O Mater incorrupta, Virgo fecunda, Filius qui datus est tibi, filios dedit tibi. Idem serm. 1. de Assumpt. ad illud Galat. 4. Filii mei quos iterum parturio. Si servus Christi filios suos iterum, atque iterum parturit, curâ atque desiderio pietatis, donec formetur in eis Christus, quantò magis ipsa Mater Christi?*

Explicat hoc *Albert. Mag. super missus. Omnium Sanctorum quos per spiritualem gratiam mediante Virgine regeneravit Deus, dicitur Mater. Imò etiam Angelorum dicitur Mater: quia ipsa mediante ipsorum restaurata est ruina.*

Hinc *Moyse olim supremo Duci Ecclesiæ collata est inauguratio prope *Rabbon* ardentem incombustum Virginitatis Mariæ symbolū. Aaroni summus Pontificatus et Virga florente prodijt, quæ ipsa Virginis istius erat imago: Virgo enim erat futura de ra licc Jesse.*

Hinc

Hinc fortassè Greg. Nazian: illam vocat Formam credentium. *Andr. Jeros. in solut. Aug.* Fermentum sanctorum Dei, quo tota generis humani massa conspersa est ex uno Christi corpore, seu panis factus, in vinum coijt, incredibilis concretio.

2. Quia gentes ad Ecclesiam inducit,

Non dubium quin & nos in mancipatu dæmonis jacuissemus, nisi hæc Virgo manum porrexisset. *S. Cyrill. Alex. hom. 6. contra Nest.* hoc testatur; & in hunc modum grates refert. Sit tibi sancta Dei Mater laus, per te Trinitas sanctificatur, per te Crux pretiosa celebratur, & adoratur in toto Orbe terrarum, per te omnis creatura Idolorum errore detenta, conversa est ad agnitionē veritatis, atque in toto Orbe terrarum constructæ sunt Ecclesiæ, Te adjunctrice gentes veniunt ad pænitentiam, quid plura? per te unigenitus Filius, vera illa lux effulsit sedentibus in tenebris, & umbra mortis. Vocabat autem ad fidem Virgo verbis, & exemplis. *S. Brigitta* alicubi scripsit ex *Revel.* In hoc mundo Filius tuus multis te annis manere permisit, & tunc per tua verba prudentissima, gestus honestissimos, & opera virtuosissima innumerabiles Judæos, & Infideles Paganos ad fidem Catholicam convertisti.

Et hoc videtur ipsa Virgo cantic. 7. egisse. *Veni dilecte mi egrediamur in agrum, commoremur in villis.* Quod *Guillelmus* sic exponit. Egrediamur de illa Ierusalem quæ melius Babylon, egrediamur in mundum universum, commoremur in villulis gentium, usque ad vesperam sæculi: nam tecum manebo, ubicunque moram feceris, nam grata erit mihi omnium gentium salus. *Et rursus cantic. ibid. Manè surgemus ad vineas.* Idem explicator agit. Surgamus inquit Mater ad Filium ad vineas, hoc est Ecclesiæ per orbem plantandæ, quæ in unam magnam vineam redigantur, hoc est in Ecclesiam Catholicam.

Hinc fortè *S. August. lib. de S. Virginitate dixit:* Mater est Maria omnium fidelium, & membrorum Christi; quia cooperata est charitate, ut illi in Ecclesia nascerentur. *S. Cyrill. Alexand. loc. citato;* Per te S. Baptisma & oleum exultationis obtingunt credentibus. Per te in universo mundo fundantur Ecclesiæ. Per te gentes, & infideles ad pænitentiam adducuntur. Per te Apostoli salutem gentibus prædicarunt. Romam haud dubiè *Petrus S. Fide* illustravit; fidem tamen Romani ad Virginem videntur retulisse, dum eam domum in templum S. Virginis consecravit, quam teste *Bozio lib. 9. de signis Ecclesiæ cap. 9. in via lata Magister fidei* hospitio nobilitavit.

Quod Virgini fidem debeat Hispania, narrat id nobis *Laevius lib. 3. cap. 3.* Quod scilicet sanctissima Jacobum Apostolum ad convertendos Hispanos miserit, quod gentem istam Idololatriæ cæno crasse indormientem ad Christianæ fidei splendorem, quâ possit industriâ provocaret. Novem tantum converterat Jacobus, & cum illis ad Iberi fluvij ripas querebatur. Ecce subito illi Virgo comparuit, & constrictum angore cernens affata, doloremquæ ponere jussit, quod suis sudoribus obtinere non potuit, affecturum per Discipulos pollicetur. Hoc scilicet suæ curæ despondisse Regnum.

Galliam converterunt M. Magdalena, Martha & Lazarus, sed illæ fuerunt Discipulæ Virginis, & cum isto primam Ecclesiam in Galliæ Regno honori Virginis erexerunt. Galliam excoluit S. Dionysius, sed iste Virginis studiosissimus. Primus Galliarum Rex Christianus Clodoveus, sed cujus ope factus fidem acceperit professus est, cum primum Argentinæ templum in honorem Virginis erexit.

Flectamus jam oculos in Africam, & ipsas Indias, videbimus quod illæ Gentes non aliunde lumen fidei accepere. Ægypti certè illustratio S. Virgini debetur. Ita enim *Anastafius sinaita lib. 6. hexam.* Quando ex præsepî Bethleem, in Ægyptum cum sua Matre fugiente ab Herode versatus est, Sol justitiæ Christus statim terrâ Ægypti detegitur, deponit tenebras, Solis justitiæ lumen induit. Versatus enim est cum proprio orbe, nempe Matre; ubi spectatur promontorium bonæ spei. Rex ejus terræ idololatra, dum sæpius per visum augustam quandam Fœminam contemplatur, & tandem quænam illa esset ex allata à Christianis Deiparæ imagine agnoscit, simul lumen fidei accipit. *Bozins de signis Eccles. lib. 9. cap. 10.* Indos stella ad Ecclesiam adduxit, uti colligimus ex *Hieronymo Osorio lib. 1. de gestis Emmanuelis Regis Lusit.* ubi hæc habet.

Gama Lusitanicæ classis Præfectus, dum vellet Indorum Regem adire, primo deductus est ad templum apud illos Sanctissimum, magnificentissimumquæ, in medio verò templi facellum erat editum, formâ rotundum, ad quod per multos gradus ascendebatur, ostium erat æreum, valde angustum, in adverso intra facellum erat imago locata, sed ob loci obscuritatem à Lusitanis aspici non poterat: aditus verò ad facellum solis Sacerdotibus patebat, quorum dumquatuor in imaginem digito intento bis Mariam inclinassent, omnes Indi in terram se proni abjecerunt, & orationem certam orârunt. Rationem autem facti eorum Princeps dictus *Catuelis* reddidit. Cranganor, inquit, erat in India Urbs vetustissima, Calecuto versus austrum obversa, cujus olim Rex Brachmanarum literis apprime eruditus, cum Sorori germanæ vitium intulisset, conscientia flagitij agitatus, gravi se inedia sæpius mulctabat, & alijs laboribus, nec tamen vel sic relevabatur. Quare Religionis causâ iter suscepit in Persidem, & Caramaniam in qua antiquissima Magorum disciplina vigeat. Hic Reges ex stella de Rege

Rege nato in Judæa edocti, se ad iter parabant, quibus se Craganoris adjunxit, qui fuit colore fuscus, qui ab hinc volebat dici Cheriperimale, hoc est unus ex tribus. Hi ergo Christum adorarunt. Hic verò tertio tandem anno reversus in Patriam ædem nomini Mariæ consecravit, in qua SS. Virginis imago in ulnis Filium tenentis collocata est, & eum ritum eos adorandi edocuit, tandem Rex ut Divinis rebus vacaret, omnia inter sapientes distribuit, ex quibus unus fuit erecto Calecuti, & illud templum, & facellum erexit, & cultum edocuit.

Virginem designabat stella juxta *S. Bonavent. in spec.* quæ Magos ad Christum duxit. Itaque Virgo Magum Indorum Apostolum ad fidem adduxit, & Magus Virgini templum ut in ijs locis Patronæ fidei primum dedicavit.

Pulchrè *Buteo in hymno p. 132.* Virgo est lampas splendida, his qui sunt in tenebris conspicua, immortalis accensa lumine, ad cognitionem Divinam omnes deducens, splendore mentem irradians, *Rovivardus in hist. Parthen.* scribit de S. Sabiniano & Potentiano, dum causâ Evangelij prædicandi S. Petri jussu cujus erant discipuli proficiscerentur, antequam Agendicum Senonum Metropolim pervenissent, ipsa nocte Natalis Domini cum orarent exhibitam habuerunt per visionem S. Matrem cum infante modò nato. His auspicijs illata fides illi regno, ab his viris edocti fidem Senonenses, & Carnotenses Divæ Virgini templa erexerunt.

S. Marcianus datus Syracusanis Episcopus, ut scribit *Octavius Cajetanus de illustrib. edib. B. V.* Siciliâ imaginem secum Virginis detulit, quâ idolorum statuas tanquam fulmine, dæmones, ac morbos profligabat. In Hispania S. Cæcilius Illiberorum à S. Petro Episcopo constitutus, scriptis Deiparam illustravit. S. Pius item Episcopus Hispalensis templum Divæ Virgini erexit. Pari modo Petragonis in Gallia, Fronto, Anicij, Georgius Lemovicis, Martialis templa Virgini aut aras erexerunt, & quidem S. Martialis Anicij calcem Virginis deposuit. S. Mateonus à S. Petro in Germania missus, Colonienfium, Tungrensium ac Trevirensium Apostolus, ut scribit *Berzins de signis Ecclesie lib. 9. cap. 9.* Virgini S. Templa erexit, præcipuè Tungris, quod primum in fra Alpes fuit. Nimirum testati illâ auspice, illâ duce, illâ directrice se gentes illas Christo lucratos.

Christophorus Bonius in hist. Cochinchinensi apud Niremb. in triumpho Mariano tradit: Cum Patres Soc. Jesu habuisset sedem in Urbe Noveman Regionis Pulicambis, magna gentium multitudo ad eorum fores apparuit, interrogati quid peterent: responderunt se vidisse in Regione pulcherrimam Virginem in aere sublimem, solis instar fulgentem, quæ ipsos ad hanc Urbem mittebat, ubi Patres convenirent, à quibus rectam cæli viam docerentur. Quocirca meritisimè Virginem appellavit *Rupert. lib. 7. in cantic.* Matrem Christianorum. Et *Andr. Cret. Orat. de Assumpt.* Columbam vivificam, quæ est, non carnalem, per lucem deducens Israelem, qui fugatur, sed spirituales

ritualem qui deducitur ad inerrantem lucem cognitionis, Divinis illuminans facibus. *Et rursus dixit: Quòd sit Virgo Currus Dei, decies mille millibus multiplicatus, qui millia locupletum adduxit ad Deum carne tectum. Adjiciamus adhuc ex annalibus Benedictinorum de Mauris.*

Regnabat Toleti Maurus Alemcon hostis Christiani sanguinis sitientissimus: misit hic filium suum Petranem, ut Christianos ubique persequeretur, quod & strenuè fecit, & ingentem eorum numerum adduxit, jamquè erat captos divisurus militibus propè Oppidum Itam: tum verò gemitus captivorum ad Virginem conversus, nec frustra; nam Virgo subito magnà majestate super arborem ficum conspicitur, & dicit Petrani Christianos gentem suam esse, atque sub patrocinio à se haberi, quapropter finat liberam. Petranes hæret dubius, atque quænam illa sit requirit. Respondet hæc se esse Virginem Mariam, quæ peperit Filium Dei in humani generis remedium, ac propterea ipsam quoque esse Advocatam peccatorum eorum, qui illius implorabant auxilium. Motus his verbis Barbarus, & donavit libertate captivos, & fidem veram appetijt, atque obtinuit: Nam Virgo illum instruxit, & in proximo fonte baptizavit, Romamquè causâ obedientiæ injussit, ac seriem eventus ibidem explicare. Erexit eò loci sacellum Petranes, quod hodie dicitur Dominæ nostræ Desopetran, & redux Româ sanctissimè in obsequio illius sacelli vitam exegit. Multa etiam hodie miracula fiunt per aquam illius fontis, in quo fuerat baptizatus & Benedictini ibidem habent Monasterium.

Cùm S. Gripho Maronitis fidem Catholicam prædicaret, neque illi assentirentur, tandem ad eorum Regulam conversus dixit: Credesne si solem qui nunc est in occasu retorsero in orientem? accepit conditionem Regulus; tum S. opem S. Virginis cujus illa dies fuit Assumptæ in Cælos implorare cepit, & ô rem miram! sol regressus in Orientem, rursus diem incepit. *Apud Maraccium in Antislit: Marian. fol: 248.* Ita verum est & quod *Buteo in hymno p. 137.* Virgo est astrum inocciduum, magnum solem inducens mundo. Et quod *Hugo de S. Vict: serm: 42.* Est balsamum mundum universum opinionis optimæ redolentiâ adimplens.

Conversæ & aliæ gentes per Virginem, sed has solas & à quibus fidem cætera acceperunt, posuimus. Certè ipse Christus conversionem Samaritanæ quæ suæ gentis facta est deinde magistra propè fontem operatus *Joan. 4.* Qui juxta *S. Bonæ. in spec.* Virginem nostram repræsentat.

Quid verò Virgo adhuc vivens ad cōversionem contulerit, *Angelus* nobis aperiat, qui *B. Brigittæ* sermonem de excell. Virginis dictavit. Ita ille *cap. 19.* Post mortem Christi Virgo plures animas sua salutari doctrinâ ipsi Deo præsentabat, quàm aliqua alia persona suis univèrsis operibus.

3. Quia Doctrinam accepit à Virgine Ecclesia.

S. August. 3. *de Civit:* Virginem appellavit Magistram Evangelistarum. Et ante illum *S. Ignatius* Magistram nostræ Religionis. Quod quomodo evenerit explicat *S. Anselm. lib. de excell. Virg. cap. 7.* Erat utilis, & fidei nostræ necessaria conversatio Mariæ post ascensionem Domini, inter Apostolos ejus, quia licet illi per revelationem Spiritus S. edocti fuerint omnem veritatem, incomparabiliter tamen eminentius ac manifestius ipsa per eundem Spiritum veritatis profunditatem intelligebat: & per hoc multa eis per Virginem revelabantur, quæ in se non solum simplici scientiâ, sed ipso effectu, & experienciâ didicerat. *Ambros. serm. 25. de Comm. Confess. non Pontif. ubi de arca foederis hæc habet:* Arcam quid nisi sanctam Mariam dixerimus: siquidem arca intrinsecus portabat testamenti tabulas, Maria autem gestabat hæredem: illa intra semet legem, hæc Evangelium retinuit. Ideo Apostoli frequenter conveniebant ad S. Virginem uti scribit *Dionys. Areopag. lib. de Div. nom. cap. 3.* Ac nominatim Petrus & Jacobus. De S. Joanne sic habet *Ambrosius instit. Virg. cap. 7.* Mirum enim est præ cæteris Joannem locutum fuisse Mysteria Divina, cui præsto erat aula Cælestium Sacramentorum Maria.

De S. Luca, *Idiota contempl. cap. 3.* Doctrix fuisti Virgo Doctorum, & Magistra Apostolorum, unde & B. Lucas cui inter cæteros Evangelistas descriptio Dominicæ Incarnationis attribuitur, Evangelij seriem à te Maria didicisse traditur. Et universum *Andr. Cret. serm. 2. de dormit. Virg.* Tu es verè liber ejus vivus, qui in te fuit tacite inscriptus Verbi Paterni vivifico calamo Spiritus, Tu sola verè es novi testamenti volumen à Deo scriptum. *Alphonsus de Castro hist. Deip. cap. 18.* Apostoli omnes feliciter secum existimabant actum, quòd Jesu ad dexteram Patris confidente, Mater ejus in terris superstes remaneret, cujus precibus germinans promoveretur Ecclesia, consilij juvaretur, ac denique documentis erudiretur.

Sed hoc ipsum nobis dicit *Angelus sermonis cap. 19.* quem *S. Brigitta* dictavit. Erat Maria Magistra Apostolorum, Confortatrix Martyrum, Doctrix Confessorum, clarissimum Speculum Virginum, Consolatrix Viduarum, &c. Apostolis namq; ad se venientibus, omnia quæ de Filio suo perfectè noverat revelabat, & rationabiliter declarabat.

Diligentiam autem Matris sanctæ in gestis Christi observandis adnotavit *Euseb. Emis. serm. 2.* Omnia verba hæc in corde suo ideo conferebat, nobisque conservabat, & memoriæ mandabat, ut ipsa postea docente, ipsa narrante, & nunciante scriberentur, & in universo mundo prædicarentur, cunctisque nationibus nunciarentur. Ab ipsa hæc Apostoli audierunt, & ipsa dictante scripserunt, nobisque legenda mandaverunt.

F

Exten-

Extendit hoc ad Cœlites *Ernesti primi Pragensium Archiep. Marialis. cap. 149.* Mariæ omnium Sanctorum humillimæ, multò meliori modo quàm Paulo data est gratia evangelizare investigabiles gratiæ Christi divitias, & illuminare omnes, quæ sit dispensatio Sacramenti absconditi à sæculis in Deo, ut Principibus innotescat, & Potestatibus Cœlestibus per Ecclesiam multiformis gratia DEI. Respexisse videtur ad doctrinam *S. Pauli*, quòd Angeli aliqua discant ab Ecclesia, & ita patet quòd Virgo non solum homines edocuerit mysteria Dei, sed etiam Angelos. *Euseb. Emis. hom. de Purificat.* Nisi ipsa verba Filij conservasset, non ea haberemus: de ejus namque thesauris nos ista accepimus, quæ enim de Christi pueritia leguntur, à *S. Virgine* accepta leguntur, quæ non modò verba ista, sed & Pastorum, Magorù, Simeonis & Anne condidisse in corde dicitur: nimirum quæ aliquando revelaret.

Hoc ipsum est apud *S. Bernard. hom. 2. de Purific.* Rerum tempus & ordinem tenens ipsa melius postmodum Scriptoribus ac Prædicatoribus Evangelij reservabat veritatem. Quia ut *Revel. cap. 58.* docet *S. Brigitta*, Christus Dominus adhuc puer cohabitans cum Matre multa illi arcana aperiebat. *Richard. lib. 2. p. 2.* Maria Apostolorum Magistra facta est, qui nostri postea Magistri facti sunt: & ascendente Domino, Apostolos novum docuit testamentum, quod ad docendum nos, ijdem Apostoli conscripserunt.

Quàm benè itaq; salutat Virginem *S. Germanus in orat. de Nativit. Virg.* Salve legis atque gratiæ Mediatrix, veteris novique testamenti Sigillum, totius prophetiæ clarissimum Supplementum, summa Divinitus inspirata Veritas Scripturæ.

4. Quia Virgo Hæreticos suppressit.

Erumpebat in orbem pestis Pauli Samosatensis, venit Virgo ad Greg. Thaumaturgum cum *S. Joanne* Apostolo, & quam doctrinam secuta sit antiquitas, edocet; & formulam fidei dat scripto, quæ Paulina hæresis vicina Arianæ confutabatur, quocirca ingressus Gregorius cum illa formula Concilium, quod habebatur Antiochiæ, mirifice erigit Episcopos Orientales. Hæc *Nissenus in vita S. Greg. Thaumaturg.* Optime *S. Hieron. serm. de Assumpt. sive Sophron. Archiep. Jeros.* Virgo quæ solam universam interemit hæreticorum pravitatem, scilicet Virgo est aurora. Ut ait *Arnobius in ps. 54.* & ut *Job. 24.* *Fur & adulter perfodiunt in tenebris domos:* Fur qui maculat oves Dominicas. Adulter qui Verbum Dei adulterat, sicut in die condixerant: si subito apparuerit aurora, arbitrantur umbram mortis. Ita ille.

Hinc *Richard. à S. Laurent. lib. 1. de laudibus Virg. cap. 5.* Per Mariam tanquam per mare transeunt veri Israelitæ ad portum felicitatis æternæ Ægyptijs submersis, quia ipsa universas hæreses interemit. *Sergius Hierop. in Nativit. B. V. Victrix strenuissima omnium errorum, & infidelium hostium.*

5. Quia

5. Quia Tyrannus Ecclesiæ domuit.

Amphilochius quod sequitur in *vita S. Baslij* narrat. Julianus Cæsar impius supremum Ecclesiæ meditabatur excidium, & cum fuisset minatus id testatis verbis, S. Basilius se cum populo in templum Virginis recepit, ac triduanæ orationi vacavit, Julianus interim contra Perfas abiêrat, comparuit Virgo augustissima Basilio ac S. Mercurium cuius in eo templo corpus, & arma asservabantur, iussit arma sumere, ac de impio Tyranno pœnas exigere. Id visionis per somnium habuit Basilius, qui evigilans neque corpus, neque arma amplius S. Mercurij conspexit. Post duas tandem horas cum lancea cruenta S. Mercurius comparuit; at post quartum diem advolat Quæstor Libanius, necem Cæsaris narrat factam manu militis incogniti, qui septemplex custodiam perreperat.

Jam aliud accipe. Copronymus Cæsarum lues, ac Successor illius Leo Armenus bellum sacris Imaginibus indixerant, & ideo Catholicos ferro & igne tollebant, sed adeo Virgo pro Ecclesia contra Copronymum stetit, ut ille cælesti correptus igne, clamaret se viventem in ferni flammis addictum, precarique ut Maria meritis laudibus, quibus mitior fieret ornaretur. Armeni verò Mater videbatur sibi esse in Blachernis, Templum id est Constantinopoli Virginis nostræ amplissimum, ibi D. Virginem videre: interea toti pavimento innatantem conspexit sanguinem, ex quo Regina Cœli vas jubet impleri, ac Matri Armeni offerri, ut biberet, recusat illa; tum Divina Virgo, atqui tuus Filius non facit finem effundendi sanguinem eorum, qui me venerantur, adeoque non cessat in se Deum Filiumque provocare; simulque addit Virgo paulò post Leonem periturum. Ita ex *Zonara*, etsi paucioribus *Bosius lib. 4. cap. 10.* Quod è Tyrannide Gothorum erepta fuerit Italia, quod Ariani Hæretici ex ea expulsi, Deiparæ deberi docet. Et olim liberaturus Deus veterem synagogam Duce Moyse in nube comparuit, qui *rubus ardens incombustus* Virginis nostræ symbolum fuerat.

Hinc dixit *Gregorius Nicomed. orat. de Present. cap. 12.* Virginem Christianorum multitudo murum habemus fortissimum. Profectò teste *Ib. Walsinghamo in Henr. IV. B.* Virgo S. Thomæ Cantuariensi Episcopo dedit cæleste quoddam unguentum, quo Reges Anglorum qui ungerentur pugiles essent benigni Ecclesiæ.

6. Quia est Scutum quo nos protegimur ab ira Dei.

Canunt *Menas 5. Maij.* Te nos Christiani ac planè te solam irato objicimus Domino, quæ ut elementius de nobis statuere dignetur, impellas. Mihi id mysteriũ adumbrasse videtur historia *2. Reg. 14.* Offensus erat & meritissimè Absoloni David, quem

F 2

accescit

accessit Thecuitis, & cecidit coram eo super terram, & adoravit, & dixit: serua me Rex & ait ad eam Rex, quid cause habes? que respondit. Heu mulier vidua sum, mortuus enim est vir meus; & ancille tue erant duo filij, qui rixati sunt adversum se in agro, nullusque erat qui eos prohibere posset, & percussit alter alterum, & interfecit eum, & ecce consurgens universa cognatio adversus ancillam tuam dicit. Trade eum qui percussit fratrem suum, ut occidamus eum pro anima fratris sui, quem interfecit, & deleamus heredem; & querunt extinguere scintillam meam, que relicta est, ut non supersit viro suo, & reliquie super terram. Et ait Rex ad mulierem. Vade ad domum tuam, & ego jubebo pro te. *S. Anton. 4. p. tit. 15. cap. 14. serm: 7.*

Maria figurata est in illa prudentissima muliere Thecuite. Absolon rebellis certè genus humanum repræsentat &c. Hæc Thecuitis sub cruce consistens unum amittebat Filium; & alium in filium accipiebat, id est genus humanum: & irato se Deo ut possimus piè opinari objecit, & similibus usa verbis clementiam impetravit, & hoc quidem ut discurrit *S. Bernardinus serm. 61. de B. V. ubi ait: Indulsi misericors Deus primis parentibus, neque eos annihilavit post peccatum, quia non fuisset sic exorta B. Virgo, nec per consequens Christus, si Deus carnem non sumpsisset humanam, ergo propter istam nobilem Creaturam Deus Parentes priuos salvavit de prima eorum transgressione, Noe diluvio inundatè, Abraham de Hur Chaldaeorum, Isaac de Ismaele, Jacob de Esau, Judaicum populum de Ægypto, & de impia Pharaonis manu, & de mari rubro, & de manibus diverforum Regum, & Tyrannorum; scilicet Nabuchonodosor de captivitate Babylonis, & Assyriorum, Davidem de Leone, Ursis, de Gigante Goliath, de Saule infensissimo ejus hoste, & ut hoc brevi sermone cuncta comprehendam, omnes indulgentias & liberationes factas in veteri testamento non ambigo Deum fecisse, propter hujus Puellæ reverentiam, & amorem, quibus eam Deus in æterna sua prædestinatione honorandam cunctis operibus suis ab æterno præordinavit.*

Subjiciamus nos isti sententiæ, quod Estheri cap. 15. dictum, & dicamus Virgini. *Loquere Regi pro nobis & liber a nos de morte.* Nam ut dictum apud *S. Aug. serm. de Assumpta B. Virg.* Nec potiore inveniuntur meritis quàm te ad placandam iram Judicis, succurre ergò miseris. *Richard. lib. 4. de Virg.*

Comparatur misericordia Virginis Nubi, quia velut nubes misericorditer abscondit peccatores ab ardore solis, id est ab ira Filij. *Idem lib. 2. p. 1.* Ipsa Virgo dicit *Eccles. 24. Sicut nebula texi omnem terram,* ab irato scilicet Deo; quasi ab ardore solis. Ideo etiam dicit de Filio *Cantic. 4. Tenui eum,* nè scilicet percuteret, *nec dimittam* sed continuâ precum instantiâ furorem ipsius retinebo. Ipsa est Abigail, cujus prudentia furorem retinuit David, nè vindicaret se de Nabal stulto. De quo etiam *S. Ambrosius Mediolanensis. adductus à Novarino. Elect. lib. 4. n. 760.* Abigail placat David super nequi-

nequitiam mariti, Tu Deum ex peccatis generis humani, Abisag Sunamitis David senescentem calefecit, tu Virgo amore Deum nobis iratum refovisti. *S. Bonav. spec. cap. 7.* Detinet Filium Virgo, nè peccatores percutiat. Ante Mariam non fuit, qui sic Dominum auderet detinere, testante *Isaia 64. Non est qui invocet nomen tuum, qui confargat & teneat te.* Deipara Faventina ut ex ejus historia constat, depingitur cum falce fractarum sagittarum, nam cum in Urbem Faventinam vellet eas vibrare Filius, Materna libertate illa de manibus Filij accepit, & confregit, & hanc suam erga Faventinos protectionem illis ipsis iussit significari. *Surius* quod sequitur in vita *S. Liobe Abbatisse* refert. Incubuerat loco gravis tempestas, tenebræ, tonitrua, fulmina, & quidquid minarum in cælo erat, imò persuaserant sibi ultimam adesse mundi diem, *S. Lioba* ante altare Virginis *S. se* abjicit, & templi fores referat, invocatoquè auxilio *D. Virginis iram* Divinam componit, ac veluti scuti objectu evadit.

7. Quia est Auatrix virtutum.

Benè id *Bernardus* aut quisquis ille est *serm. 1. in Salve Regina.* Origo fontium & fluminum mare, virtutum sanctarum Auatrix Maria. Si vis copiosas aquas haurire accede mare, si virtutes accede Mariam. Nam ut *S. Ildesonus serm. de Partu & Partu.* Vexilla virtutis in Maria effulserunt, in qua tota Majestas Deitatis versatur. Ac ut *Jdiota in Prologo.* Inventa Virgine Maria invenitur omne bonum.

Quod videtur innuisse *Moytes* qui Dei præcepta reposuit in arca, nec alibi servanda censuit, quæ juxta *S. Ildesonus serm. 1. de Assumpt. B.* Virginem figurabat. *S. David*, etsi antea justus, & probus, postquam tamen *16. Regum* est unctus oleo, accepit Spiritum *S.* qui est fons omnium virtutum, quia oleum juxta *S. Ambros. 13. de Jysit. Virg.* Sanctam Virginem denotat.

Statuerat Deus *Genes. 25.* ad magnas virtutes elevare in Mesopotamia *Jacobum*, prius illi eò peregrinanti *Scalam* ostendit, quæ juxta *Bernardum serm. in Nativit. B. V.* Typus erat nostræ Domine.

Nec caret mysterio quod Deus in virtute provecturus, daturus benedictiones *Jacobo*, non ipsi tamen, sed Matri ejus *Rebecca* animam illas quærendi & modum inspiravit. Dei enim iunctum multi in hoc agnoscunt, quia teste *Richard. à S. Laur. lib. 2.* illa Virginem nostram indicabat. Quæ est ut ait *Echbertus in Deprecat. ad B. V.* Areola aromatum sanctorum, à Cælesti confita Pigmentario, virtutum omnium speciosis floribus delectabiliter vernans. Vel ut *Sophron. serm. de Assumpt.* Hortus delectiarum in quo sunt confita universa florum genera & odora menta virtutum. Indè ut docet *Beda hom. de Vist. Elisabeth.* Fit largiente Domino, ut si *B. Mariæ* semper actus, & dicta recolamus, semper in nobis & observantia castitatis & virtutis opera perleverent.

Scribit *Castrius hist. Deip. cap. 28.* Quod Virgo S. sivè adhuc vivens sivè jam è cœlo Florentinis scripserit Epistolam, in qua illos ad Divinum amorem, aliasque virtutes hortata. Misit & aliam de qua *Alanus Rupensis, & Alb. Renatus apud Odescales Episc. Vigevanensem* in ea Virginem quandam exhortata ad precationem, quam vocat coronæ seu rosarij, ad otij fugam, & solitudinem, paupertatem, aliasque virtutes Religiosas.

Non omitam quod scripsit *Jacobus Card. ut S. Gregor. tract. de Jubileo.* Clericus quidam reprehensus fuit per visum à S. Virgine, quod anno 1300. dum causâ Jubilee Romæ iret ad S. Paulum, iter garriendo confecisset.

8. Quia est Asylum peccatorum.

Quot ista illuminavit cordis oculos, (verbis utor *Meneorum 4. Jan.*) & penitentiae radium immisit, ac tenebris æternum duraturis liberavit, uti veri luminis Portus, & cunctorum Refugium! *Simeon Logotheta* vulgò *Metaphrastes* ad Kal. April. Quanquam gravibus hæreant peccatis affixi, quibus Filium Virginis ad peracerbam provocant iracundiam, utpotè malignis semper cogitationibus implicati, Filium tamen Virginis propitium ijs reddi, qui Virginem tanquam Dei Genitricem ex animo adorant.

Blossius Conclavis cap. 1. narrat. Gertrudi Cælestia contuenti Dei Mater ac Cœli Regina præfens affulsit, pallâ mirabili corpus omne contegente. Quo ipso tempore diversa animalia sunt Gertrudi objecta, & bestiae dissimiles ad Deiparam accurrentes, ac se pallæ illius oblongæ finibus occultantes, quas universas Dei Mater humanissimè acceptas, latitate vestis obvelabat, singulas leviter manu tractabat, & blandè permulcebat, ut heri carulos solent, qui domi nascuntur. Gertrudi admiranti & quid illud esset nescienti declaratum est mutas illas pecudes, & varij generis animantes perditorum hominum, & multipliciter in legem Dei peccantium imaginem quandam exhibere, qui tamen Virginis amantes, ad eam rebus in adversis confugiunt; illam autem adversus animalia rationis expertia charitatem misericordiae symbolum esse, quâ clementissima Mater libidinosi, flagitiosi, facinorosi, se invocantibus opitulatur. Pulchrè hoc ipsum expressit *Ecclesia Græca in Meneis 24. Martij.* Virginem Deus ut dexteram suam omnibus lapsis ad surgendum extendit. Atque hic cum *Psalmista Ps. 86.* canere possumus. *Ecce Alienigenæ Tyrus, & Populus Æthiopum hi fuerunt illi pro hi fuerunt illic S. Hier: legit, iste natus est ibi. Genebrardus, hic Rex unctus. In utero Virginis Rex Christus unctus: Tyrus verò infames ab usuris, Æthiopes à lascivia, hi fuerunt ibi, scilicet sub Matris Christi pallio; qui statim ait, Memor ero Regum meretricis, & Babylonis matris omnium superstitionum, ac Idololatriarum; pridem siquidem hæc Virgini cura commissa pasce hædos tuos.*

Ex quo *S. Bernard: hom. 2. super Missus*. Si criminum immanitate turbatus, conscientia fœditate confusus, iudicij horrore perterritus, barathro incipias absorberi iustitiæ, & desperationis abyffo cogita Mariam: in periculis, in angustijs, in rebus dubijs Mariam invoca, non recedat à corde, & ut impetres ejus orationis suffragium nè deferas conversationis exemplum.

Sensum aperuit suum de B. Virgine *Deus Pater coram s. Catharina Senensi dial. c. 4.* Maria est à me velut esca dulcissima collocata, & electa pro capiendis hominibus, & animabus præcipuè peccatorum *Idiota contempl. cap. 18.* Omnia subiecisti sub pedibus Mariæ, oves, & boves, id est simplices, pecora campi, id est luxuriosos vagantes per campos, volucres cæli, id est superbos, pisces maris, id est cupidos. Dixerat verò *cap. 16.* O Misericordissima Virgo Maria, quis potest dignas impendere gratiarum actiones, quia tuâ misericordiâ plena est terra, fons tuæ misericordiæ irrigat aridam nostram, fons tuæ pietatis emittit rivulos suos ad nos peccatores, quibus continuè recreamur, fons tuæ clementiæ refrigerat peccatorum calorem, fons tuæ dulcedinis sitim nostram extinguit, & clamat quotidie misericorditer ad nos: Sitientes venite ad aquas, & bibite cum lætitia.

Itaque cum *Guillem. Parisensi Rhet: cap. 18.* Adibo te, imò etiam conveniam gloriosissima Dei Genitrix, quam Matrem misericordiæ & Reginam pietatis vocat omnis Ecclesia Sanctorum, an poteris denegare peccatoribus interpellationis tuæ gratiam? Tu cujus gratiositas nunquam repulsam patitur, cujus misericordia nulli unquam defuit; cujus benignissima humanitas nullum unquam deprecantem quantumcunque peccatorem despexit.

Et certè (*S. Saba in Menais.*) Ego sum infructifera arbor, nullum salutis fructum afferens, quocirca nè excindar, & in ignem qui extingui non potest miser projiciar, metuo, ut inde ergo me eripias, atque suffragijs tuis fructiferum exhibeas Filio tuo, coram te prosternor. *Innocent. 3. serm. 2. de Assumpt.* Illa dicta est Eva, huic dictum est Ave, quia per hanc mutatum est nomen Evæ in Ave. Ave inquit gratiâ plena, Dominus tecum, quasi diceret, illa fuit plena peccato, sed tu plena gratiâ, illa fuit maledicta in mulieribus, sed tu benedicta in mulieribus. Et sub finem.

Ipsa est ergo *Cant. 6. Aurora consurgens, pulchra ut luna, electa ut sol, terribilis ut castrorum acies ordinata*, Luna lucet in nocte, aurora in diluculo, sol in die, nox autè est culpa, diluculum pœnitentia, dies gratia. Qui ergo jacet in nocte culpæ, respiciat lunam, deprecetur Mariam, ut ipsa per Filium cor ejus ad compunctionem illustret. Quis enim de nocte invocavit eam, & non est exauditus? ipsa est Mater dilectionis, & sanctæ spei, Qui verò ad diluculum pœnitentiæ surgit, respiciat auro-

auro-

auroram, deprecetur Mariam, ut ipsa cor ejus ad satisfactionem illuminet. Quis enim devotè invocavit eam, & non est exauditus. *Anselm. in hymno 1. Patrona est peccatorum Virgo. Et Tabernaculum juxta Richard. lib. 10. In eo reponas etiam arefactas Virgas: num. 17. germinabunt. Illa est Scala caeli, sub qua si dormiens peccator collocetur, evigilabit ad vitam. Illa est Aqua ad cujus humorem Job 14. lignum mortuum regenerabit. Illa Terra benedicta, in qua insitum frumentum reviviscit cum favore, ut ait Beda in 2. Gen. Illa est Ruth ut vult Bonav. in Spec. quæ à metentibus neglectas colligit spicas. Quia ut *Anselm. lib. de excell. Virg. dicit.* Maria propter peccatores, scilicet propter me, meique similes, facta est Dei Mater, quomodo immanitas peccatorum meorum cogere me poterit ut eorum veniam desperem? quare si ipsa etiam Mater specificè peccatorum, undè in caelo ni fallor non solum Christiferi, sed & Marianitæ dicemur, nec solum in fronte signum Tau, sed & Mariæ circumferemus, utpote præcipuè salvati ab ea, præcipueque sui.*

Ipsa de se loquitur apud *S. Brigittam Revel. lib. 6. cap. 10.* Ego sum Mater misericordiae, & aditus peccatorum ad Deum, nullus enim adeò maledictus est, qui quam diu vivit, careat misericordiâ meâ, quia propter me levius tentatur à dæmonibus, quam aliter tentaretur. *Deus Pater apud Blos. cap. in conclavi fidelis anime* ita loquitur. Mariæ Unigeniti Filij mei Genitrici à bonitate mea concessum est propter incarnati Verbi reverentiam, ut quicumque etiam peccator ad eam cum devota oratione recurrit, nullo modo decipiatur à dæmone infernali.

Hinc *Eutychianus in vita Theophil.* dixit: O Domina mea Defensio generi humani, Portus & Protectio eorum, qui ad te confugiunt, quis unquam hominum rogavit tuam fideliter opem, & fuit unquam derelictus? Reverà nullus unquam. *Albertus Magnus in Bibliis Marian.* ad cap. 18. *Jerem.* Descende in domum figuli. Domus figuli est Virgo Maria, hæc est domus in qua reformatus fuit miser Theophilus. Sed quis ille? *B. Damian. serm. de Nativit. B. V.* Quid tibi negabitur, cui non est negatum Theophilum de ipsis perditionis faucibus liberare? sed uberiùs *Bernardus serm. Signum Magnum.* Tu Virgo peccatorem quantumlibet fætidum non horres, non despicias, si ad te suspiraverit, Tuumque interventum pœnitenti corde flagitaverit tu illum à desperationis barathro tua manu retrahis, spei medicamentum aspiras, foves, non despicias quousque horrendo Judici miserum reconcilies. Famofum hujus tuæ benignitatis testimonium est per te Theophilus restauratus gratiæ, qui propter ambitionem Deum abjuraverat, & dæmoni se desponderat.

Quocirca *ibidem Idem.* Quid ad Mariam accedere humana trepidet fragilitas, nihil austerum in ea, nihil terribile, tota patris est omnibus offerens lac, & lacrimam. Evolve diligentius Evangelicæ historie seriem universam, & si quid fortè increpatorium, si quid durum, si quid denique signum vel tenuis indignationis occurrerit in Maria, de cætero suspectam habeas, & accedere vereris. Hunc

Hunc accessum ad Virginem suadet *s. Bonavent. tom. 7. Epistolâ que continet 25. Memorabilia. Gloriosam Reginam Domini nostri Matrem Benedictam habeas in summo venerationis affectu, & in cunctis ad eam necessitatibus, periculis, & pressuris, tanquam ad Refugium tutissimum te convertas, ipsius tutelæ flagitando præsidium, eamque in tuam suscipiens Advocatam devotissimè, ac securè ei causam tuam committas, quia Mater est misericordiæ. Ludov. Blos. spec. spirit. cap. 12. Devotissimam Dei Genitricem Virginem Mariam purè ama, seduloque venerare, & invoca, quæ non solum perfectorum, sed etiam imperfectorum benignissima Consolatrix, atque Advocata est. Hæc enim nullum à se repellit, sed omnibus se præbet exorabilem, peccatores blandè ad se, piè, & humiliter confugientes suscipit, & fovet, protegit, & Filio suo Maternâ fiduciâ reconciliat. Citiùs cælum cum terra peribit, quam illa aliquem seriò se implorantem suâ ope destituat. Gratias age Deo qui illam tibi dedit in Matrem, & Adjutricem.*

Cùm ergo constat Mariam omnium ad se confugientium tutissimum esse præsidium, currite ad Mariam Patres, currite Fratres; currite sodales, currite Filii, currite Matres, currite Virgines. Currat omnis ætas, & omnis conditio hominum. *Albertus M. serm. de Nativit. B.V. I. Cum diligenda est B. Virgo à quolibet Christiano, propter hoc quod est inextinguibile lumen ejus, nunquam enim aliquis in tantum peccat, si vult per veram pœnitentiam recurrere ad ipsam, quin ipsa sit statim quasi lucerna pedibus suis, & reducat eum ad viam salutis æternæ.*

Quod ampliùs profequitur *Anonymus inter dicta PP. apud Blos. cap. 5. Nullum tam execrabilem peccatorem orbis habet, quem Maria Virgo abominetur, & à se repellat, quemque dilectissimo Nato suo modò suam precetur opem, non possit, sciat, & velit reconciliare.*

Hoc ipsum testatur *s. Agnes apud S. Brigit. Revel. lib. 2. cap. 30. Sic pia, & misericors fuit Virgo Maria, quòd maluit omnes tribulationes sufferre, quàm quòd animæ non redimerentur; nunc autem conjuncta Filio non obliviscitur innatæ bonitatis suæ, sed ad omnes extendit misericordiam suam, etiam ad pessimos, ut sicut sole illuminantur, & inflammantur cælestia & terrestria, sic ex dilectione Mariæ nullus est qui non per eam, si perierit sentiat pietatem. Autho. M. S. in Bibliotheca Vatic. cujus meminit Maraccius in notis in Mariale Leonis Imp. Maria mons signatus, per montem Armenia ubi requievisit arca. Gen. 8. Quia inundante diluvio peccatorum suis precibus sustentat Ecclesiam, & fidelem animam. Illi accommodat Rich. à S. Laur. lib. 4. in ex. Eccl. 24. In fluctibus Maris ambulavi cum familiaribus meis, ut ipsos eriperem à naufragio peccatorum. Illa est ut Dion. in cant. art. 15. Mons myrrhæ plurimos à vitiorum putredine præservando. Illa ut Jacob de Voragine. Balsamum præservans suos famulos à corruptione culpæ. Ut Honorius Augustod. Murus fidelium, quo in-*

G

expugna-

expugnabiles sunt à vitijs. Illa ut *Albertus M. serm. 2. de Assumpt.* Auxiliatrix fortis fidelium contra dæmones. Illa ut *idem in Bibl. Exod. Velum hyacinthinum Exod. 36.* quo velamur à peccatis. Illa ut *Richard. à S. Laur. lib. 1. Pharos luminosa.* Ut *Bernardinus à Busto serm. 2. de Assumpt.* Sol optimus terræ.

9. Quia Magistra est pænitentium.

In Meneis 23. Febr. S. Theophanes ita orat Virginem nostram. Ut ignis columna præfulgens Virgo, atque lucida nubes, me, qui in hujus vitæ solitudine cum viarum erroribus luctor proficiscentem antecede, usque dum ad cælestem hæreditatem pertingam. Quia ut cum *S. Joseph Confessore ibidem 13. Aprilis dicat quisq.* Per malas cogitationes præcipitem lapsum exorsus, in profundum peccatorum descendi, & proinde ex corde intimo gemens te Dominam meam inclamo, da mihi pænitentia donum cum venia peccatorum, omnes in me palàm obstupefiant abundantis tuæ miserationis exemplum, item viscerum tuorum ad clementiam propendentium sine termino pelagus, thesaurum omni mensura carentem. Nam teste *Richardo à S. Laur. lib. 12. de laud. Virg. Maria est Virga Moysis. Virgâ percussit Moyses aquam fluminis, coram Pharaone, & servis ejus, & versa est aqua in sanguinem. Exod. 7.* Similiter & Maria precibus suis, meritis & exemplis, conversis peccatoribus & maxime dilectoribus suis, quæ citò præterfluunt ut aqua convertit in abominationem & amaritudinem.

Rursus idem lib. 9. ex Gen. 2. Phison circuit terram Hevilath, quod interpretatur vel dolens vel parturiens: Et B. Virgo circuit dolentes, per contritionem ad consolandum eos, maxime parturientes peccata per confessionem. Bonav. spec. cap. 10. Maria est signata per illam *Abigail*, pro qua adducenda cum David nuntios misisset, respondit. *Ecce famula tua sit in ancillam tuam, ut lavet pedes servorum Domini mei.* Per benedictam Ancillam Mariam, quæ tot servi Domini loti sunt, quot fideles ejus suffragijs à peccatis mundati sunt; Ipsa enim tot servorum Domini pedibus aquam obtulit, quot pænitentibus lachrymas compunctionis obtinuit. Obtinuit verò illis etiam qui erant duri ut lapides. *A S. Laur. Richardus lib. 12. de laudibus Virginis.* Hæc Virgo est Virga Moysis per quam fecit signa in Ægypto ut in psalmo quodam dicitur. *Percussit petram & fluxerunt aqua,* per quam absumpsit dracones magorum. *Abbas Absalon serm. 31.* hoc ipsum. Virga Moysis per quam fecit signa in Ægypto, Maria est: per eam Deus fecit mirabilia in mundo, e quibus unum de maximis est quod Virga versa in colubrum Dracones Ægyptiorum devoraverit, quia cum de se Christum in similitudinem carnis peccati generavit, omnia crimina, omnes hæreses impiorum, quæ Ægypto hujus mundi illudebant, tu virtute prolis, tum exemplo suæ sanctitatis delevit. Notissima est *historia de S. Maria Ægyptiaca,* hæc ab anno duodecimo ætatis corpus suum publicare

publicare non destitit, & ita annos septemdecim transegit. Contigit ut adjungeret se peregrinantibus Jerosolymam ad diem Exaltatæ S. Crucis; sed cum aliquoties ingredi conata fuisset templum, vi occultâ rejecta est semper. Demùm Virginis imagine conspecta sic oravit. O Domina Virgo quæ Deum verum genuisti secundum carnem; scio non esse decens, me adorare imaginem tuam, vel oculis eam contemplari, quæ sum tantis sordibus polluta, quia tamen, ut audivi, effectus est Deus homo, quem ipsa digna genuisti, ut peccatores vocaret ad penitentiam, adjuva me desolatam, & nullum habentem adiutorium, ut ingredi possim Ecclesiam, ac videre & adorare pretiosissimum lignum crucis, firmisimè promitto, quod nunquam carnem meam coinquinabo, sed mox renunciabo sæculo, & omnibus quæ sunt sæculi, & vadam quo præceperis, & viam salutis demonstraveris. Hac oratione finita, sine ulla remora templum ingressa, tum versus imaginem iterum conversa, ita Magistræ Virginis opem imploravit, & doctrinam accepit his verbis. Si Jordanem transieris, illic bonam invenies requiem. Sed amplius oravit Magistram. Domina, Domina mea nè derelinquas neque deferas me, sed jugiter custodias me ubi me vis ire. Profecta trans Jordanem vitam exegit sanctissimè, uti habetur in *secunda Synodo Nicæna act: 4.* Sed veteri historix adjungamus paulò recentiorem, de qua *Brovius ad annum 1260.* Erat in Academia Cantabrigensi in Anglia adolescens Guilelmus Vidius: hic in extasi raptus ad Dei Tribunal, in quo cum objectis satisfacere non posset, sententia mortis æternæ contra illum ferebatur, vertit se ad Virginem & ope ejus liber evasit: sed simul ei tradidit Virgo chartam, quæ graviora ejus scelera continebat, quæ cum extra visionem manserit, visionem non vanam probavit. Expressum jam hoc olim *4. Regum 5.* Leprosus Naaman petijt curationem ab Elisæo, sed illum remisit Propheta ad Jordanem, qui juxta *B. Hieron. ad Fabiolam S. Virginem* significat. Quis ad Noe *Ramum olive* symbolum scilicet clementiæ attulit, nisi *Columba*, id est figura S. Virginis? juxta *Bedam in 8. Genes.* Et ita est non oritur sol nisi aurora præcesserit; non prius *Gen. 28.* effundit oleum in lapidem Jacob, misericordiam scilicet in cor saxæum peccatoris, nisi conspectâ *Scalâ*, Virginis symbolo. Non prius Joseph *Genes. 48.* educitur ex carcere, quàm Pharaon *Fluvium* per quietem viderit, qui *S. Bernardo serm. 3. in Salve* denotat nostram Dominam.

Pulchrè docet *Andreas Jeros. orat: in salut. Angelica.* Quòd Virgo sit Dioptra perspectiva, per quam sedentes in Christi umbra peccatorum recipientes Solem justitiæ, mirabiliter illustrati sunt. *Richard: à S. Laur. lib. 7.* Maria lux quia rimas, & angustissima foramina sua illustratione manifestat existentibus in domo, id est etiam minima peccata suæ gratiæ infusione perceptibilia facit. *Cyrill. hom. 6 in Nestorium.* Mariâ adjutrice veniunt gentes ad penitentiam. *Salmeron. tom. 10. tract. 40* docet, quòd B. Virgo Latroni qui cum Christo pependit illam mirandam impetravit conversionem,

sionem, & affert ex quadam sermone Damiani. Latro in cruce conversus est, sed cur non ante? cur non respuit, cum Jesum in via sequebatur? tum convertitur cum Maria juxta crucem stabat, tum ex Latrone factus est Martyr, cum Maria deprecabatur pro illo. *Haecenus ille.*

Facit multum in rem presentem, quod scripsit *Theosterictus in Canone*. Virgo est Janua penitentiae. Et quod *Chrysof. Parænesi ad Theodorum lapsum*. Maria est Janua aurea, & firma, quâ de caelo propensâ subducimus animas nostras, quæ brevi sursum in illud fastigium retracta, eò, qui ipsam fortiter manibus servant, e vellit & rapit supra presentis vitæ omnium longè periculosissimos fluctus. Quamobrem qui mollis per indulgentiam hanc Sanctam Anchoram amittit, continuo decedit & suffocatur in profundum malitiæ submersus.

Sed ò Virgo abjicio me ad tuos pedes cum *S. Sophronio Patriarcha in Menais 8. Jan. ode. 3.* Me tuum in hymnis laudatorem qui indignas veniâ culpas admisi, dirige ad ambulandum penitentiae vias. Ego cum *Sabbas ibid. 31. Jan.* non abscondo infelicem gravitatem ærumnarum quippe mearum, in quidquid Deus odio habet, me devenisse sentio. Carnem non minus quam animam, & in anima voluntatem præferam, cogitationibus nefandis, pudendisque sermonibus, factisque fedavi delinquentes, item linguâ meâ ut reos traduxi longè deterioribus ipse commissis inquinatus. Quare ò Deipara horum mihi omnium malorum emendationem largire, ut per donum tuum hoc à pessima consuetudine respiciens, supplex me ipsum prosternam; atque quod vitæ reliquum fuerit in gravibus meis facinoribus deplorandis consumam.

19. Quia in mortis hora plurimos apud Judicem protegit.

Audiamus in hac re *Richard. à S. Laurent. lib. 12.* Sicut pia Mater abscondit Filium suum sub pallio, quando Pater vult verberare; sic Maria refugientes ad se & Christi justitiam formidantes. Indè fit, ut *Jdiota in prologo.* Saepè quos justitia Filij potest condemnare, Matris misericordia liberat.

Quantam indè spem concipere debemus cum *Anselmo*. O Beata fiducia, ò tuum Refugium! Mater Dei est Mater nostra! Judex noster est Frater noster! quâ igitur certitudine debemus sperare, & quâ consolatione timere, quorum sive salus sive damnatio, de boni Fratris, & de bonæ Matris pender arbitrio.

Huic Virgini salutem suam debet Bassus Episcopus Aniciensis de quo *Petrus Dam. cap. 2. de bono suff. 23.* Ille Præsul visitata B. Virginis dictæ de Podio imagine, dum rediret domum, mortuus in via: Cadaver ex more compositum custodiebatur: sed nocte sequenti è feretro cõsurgit, ac quid de se factum refert. Nimirum ob carnis vitia, que

quæ incurrerat, dæmones urfisse iustitiam Judicis, ut eis traderetur mortui anima: sed à Virgine permissam regredi ad corpus, ut peccata confessione expiaret, meritum autem hoc gratis, quia in obsequio Virginis decessisset vitâ. Confessus ergo lætus & hilaris rursus exspiravit. *Maraccius in Regibus Marias, pag. 51.*

Dagobertus 1. Francorum Rex vitijs deditus, raptus ad Christi Judicis tribunal, à multis SS. præsertim à S. Virgine graviter accusatus, & cum nec quidquam respondere posset, occurrit ipsi ut in honoré Virginis & SS. si liberaretur Ecclesiam ædificaret, quo facto proposito dimissus. Virgo nostra est *Rubus Moysis* Exod. 3. de quo *Gregor. Nissenus in vita Moysis*. Alibi Deus noster est ignis consumens, sed quando est in Rubo, nè metue vel nudis pedibus accedere.

Non comburuntur in fornace Danielis 3. tres pueri, quia factus est ventus illis in fornace *Ros*, per quem intelligit *B. Germ. Constant. in encom.* Nostram Virginem quæ de se dicere potest *Osea 14.* Ego Ros & Israel germinabit. Proferentur coram Judice libri nostrorum scelerum; sed Virgo nostra ut docet *Richard. à S. Lawr. lib. 12.* Est spongia quæ universa abolebit. *Idem lib. 10. hæc reliquit.* Erit ex *Isa. 4.* Tabernaculum in umbraculum diei ab æstu, & in securitatem, & in absconsonem à turbine, & à pluvia, erit enim gloriosa Virgo servientibus & amantibus suis in die Judicij Umbraculum ab æstu, & contra æstum illum, de quo dicitur 2. Petri ultim. *Elements colorum solventur.*

Expertus hoc re ipsâ quidam anno 1604. ut retulit *P. Alphonsus Andrada Soc. Jesu Supremi consilij & inquisitionis Qualificator.* Et *P. F. Richardus* Flandrensis tragœdiæ æstus oculatus, qui etiam pernotus illâ habitum S. Francisci assumpsit, & vitam optimam gloriosissimo igne, quo lentè in Japonia pro fide exustus illustravit.

Contigit res in Flandria. Duo Adolescentes inhonestam ingressi domum in noctem profundam hæserunt; eorum jam alter fatigatus, ad propriam ædem redijt: alter mansit. Ille qui redierat dum se ad somnum parat, advertit nondum se Marianum pensum exsoluisse, ac inter gravem luctam cum somno exsolvit. Dum hæc agit pulsatur ædium porta, clamorque tollitur repetiturque, ut ostium hæc pateat; procedit Adolescens finita jam fortè oratione, ac negat se portam referaturum, ni importunus pulsator causam sui prius edixerit accelsus. Et ecce illi reponitur, aperire te jubeo licet tuâ nequaquam operâ indigeam. Reponit adolescens. Si meâ non eges operâ, itaque clausâ januâ ingredi. Dixerat; & ecce conspicit socium quem paulo antea in prostibulo reliquerat, penetratâ adesse sibi portâ. Siletur utrinque aliquamdiu, tum hospes, agnoscisne me, inquit, sodalis? cui alter agnosco: sed non capio quomodo clauso ostio intraveris. Tum ille plorans, scias, inquit amice, eodem illo tempore, quo in lupanari libidini serviebamus, Deigoltraque salutis immemores; dæmonem coram Dei tribunali nos accusasse, ex-

gisseque, ut nos illius vindex iustitia æternis statim flammis manciparet. Annie actori dæmoni Judex, jamque prolata sententia executio erat in proximo; at qua tu B. Virginis pensum persolvebas, ipsa pro te apud Judicem stetit, ad cuius preces tuum exitum distulit; meum verò statim fieri iussit, quare me egredientem ex illa domo infelicissima, dæmon invasit, & interemit: animam in profundum abyssi meo avecturus; me verò ne tibi verba dare arbitraris, ecce tormenta quæ patior, simul togam diducit, vermes igneos, serpentesque ostendit, & fatore horribili relicto, dispersavit. Tum alter provolutus in genua, gratias SS. Virgini reddidit, primoque manè Guardianum PP. Franciscanorum adiit, remque omnem enarravit, atque ut fides haberetur, ad cadaver focij terribissimi plenum odoris deduxit.

11. Quia multum auxiliatur detentis in purgatorio.

Optimè *S. Vincentius Ferrerius serm. 2. de Nativit. B. Virginis.* Maria bona erentibus in purgatorio, quia per eam habent suffragium. Quod ipsum pluribus *S. Bernardin. serm. 3. de glorioso nomine Maria art. 2. cap. 3.* B. Virgo in regno purgatorij dominium tenet. Propterea inquit *Eccles. 24. Et in fluctibus maris ambulavi.* Penam siquidem purgatorij dicitur fluctus, quia transitoria est, sed additur maris quia amara. Ab his tormentis liberat B. Virgo maximè devotos suos, & hoc est quod ait, in fluctibus maris ambulavi, scilicet visitans & subveniens necessitatibus, & tormentis devotorum meorum; imò & omnium qui ibi existunt, quia Filij sunt, cum sint filij gratia. Sed major testis *Christus Dominus*, qui apud *S. Brigitt. lib. 1. Revel. cap. 16.* vocat Virginem Consolationem eorum, qui sunt in purgatorio. Et ipsa *S. Virgo ibid.* ut *Divus Carthus. refert lib. 3. de laud. B. Virg.* ita loquitur. Qui in purgatorio sunt, gaudent meo nomine audito, quemadmodum æger jacens in lecto, cum audit verbum solatiij. *Blosius lib. 13. Monialis ex S. Brigitt. Revel.* hæc narrat. Audivit S. Brigitta ipsam Virginem Dei Genitricem dicentem. Ego sum Mater Dei, & Mater omnium qui sunt in purgatorio, quia omnes pænæ, quæ debentur peccatis eorum, per preces meas quolibet horâ quomodocunque mitigantur.

Et eadem *S. Brigitta* refert, cum *Christus D. Matri* proposuisset ut peccet quidquid vellet, quòd Mater oraverit in hunc modum. Qui in purgatorio sunt, indigent triplici misericordiâ, quia tripliciter affliguntur. Visu, quia nihil vident, nisi miseriam suam. Turbantur quoque auditu, quia nihil audiunt, nisi dolores pænæ, & miserias. Affliguntur tactu, quia sentiunt calorem ignis intolerabilis, & gravis pænæ. Da eis Domine mi & Fili misericordiam tuam propter preces meas. Respondit Filius. Libenter propter te dabo illis triplicem misericordiam. Primum auditus eorum allevabitur, visus mitigabitur, pænâ remissior & mitior erit. Insuper

quicumque ab ista hora sunt in summa pœna purgatorij, venient ad mediam, & qui sunt in media venient ad levissimam, qui autem in levissima pœna, transibunt in requiem.

Eadem S. Mater *ibidem* lib. 4. cap. 13. sic locuta. Mater sum omnium qui sunt in purgatorio, quia omnes pœnæ quæ debentur purgandis, pro peccatis suis, in qualibet hora propter preces meas quodammodò mitigantur, ita placet Deo, ut aliqua ex his quæ debentur eis de rigore Divinæ justitiæ minuantur. Et lib. 6. cap. 10. Nulla pœna est in igne purgatorij, quæ propter me non remissior erit, & levior ad ferendum, quàm aliàs esset. Plenum solatij *Petrus Damian. lib. 3. epist. 1072.* narrat. Recurrente festo Assumptionis B. Virginem solere ad purgatorium descendere, & multos pœnis eximere, quod ipsum *ibidem* 10. sequenti exemplo ostendit.

Die Assumptionis B. Virginis Romæ contigit, ut quædam mulier viderit in templo suam commatrem jam ante annum mortuam, interrogavitque, an illa verè esset? eâ verò annuente, ulterius quæsit, quid esset de illa factum? dixit mortua se fuisse in purgatorio detentam usque ad illam diem, quâ per interventum D. Virginis, & ipsâ, & tanta multitudo quæ superet multitudinem plebis Romanæ liberata est. Cum verò viva dubitaret de narratione mortuæ, mortua in confirmationem rei dixit viventem illâ ipsâ die post annum morituram. Tempore prædicto advenit mors, sed non imparatæ.

Hanc miserationem S. Virgo adhuc cùm in terris esset exercuit erga hujusmodi animas. Nam ut in *umbra Virginea docet Navarin.* ex bonæ notæ Authoribus lib. 4. Virginem moram petiisse à Filio ut ipsa in cælum itura omnes animas secum ex purgatorio educeret. Et asserit prædictus Scriptor idem quotannis festo Assumptionis evenire. Quod etiam idem contingit & die, quâ Deum genuit. Et ut scribit *Dion: Carthus. serm. 2. de Assumpt.* patet ex historia sequenti. E duobus caris amicis decepsit unus circa festum omnium Sanctorum, superstes verò dolori totus non auxilio vacabat erga defunctum. Apparuit illi defunctus post festum nati Christi, inutiles exprobravit lachrymas: & adjecit. B. Virgo singulis annis in festo Nativitatis Christi ad purgatorium descendit, & multas animas inde educit. Sperabam & me ab illa tuis precibus exorata liberandum, sed non orâsti: verum etiam solet nocte Resurrectionis descendere, rogo nè cesses pro me illius clementiam exorare.

12. Quia illius cultus nota est electionis ad gloriam.

Id testatur *Græca Ecclesia verbis Joseph Confessoris in Meneis Jan. 3. odè 5.* Omnibus in laudem tuam ô Virgo effusis, animæ salutem largiris præmij loco. Et 4. Jan. *ode 9. ex eodem.* O Genitrix Dei, illorum omnium salus, quotquot assiduè tibi vocibus

cibus gratulatur ac plaudunt. Et 7. Martij. Libro viventium suos ingerit pugiles, quicumque leges sibi præscriptas omnibus numeris servant. Idem adstruit e Latinis S. Anselm. lib. de excell. Virg. cap. 4. Cui datum est dulci studio sæpe posse cogitare de B. Virgine, magnum is promerendæ salutis habet indicium. Et S. Antonin. p. 4. tit. 25. cap. 14. Necessarium est ut ij ad quos convertit oculos B. Virgo, pro eis advocata justificentur, & glorificentur.

Expertus id ille de quo in Revel. s. Brigittæ lib. 6. cap. 97. Is per sexaginta annos sine ullo sacramentorum remedio scelera continuavit, etiam in morte ad pœnitendum difficillimus; tamen Christus Dominus revelavit de illo S. Brigittæ eum ad purgatorium ivisse, quia contritus decessit, contritionem verò accepit ex sua benignitate, & propter meritum S. Virginis: nam licet homo iste non dilexit eam corde, tamen quia cõsuetudo (verba sunt Christi D.) sua fuit compati ejus dolori, quoties eam considerabat, & audiebat nominari, ideo compendium salutis suæ invenit, & salvatus est. Virginis fuit figura arca vetus. Contingit peccatori quod Sacerdoti Abiathar 3. Reg. 2. Obnoxius hic fuit prodioni omninoquæ periisset; sed dixit illi Salomon. Equidem Vir mortis es, sed hodiè non te interficiam, quia portasti arcam Domini.

Sed rem jam oculis accipiamus in eo de quo Bonfin. lib. 3. Ungaric: verum decem anno 1415. Post prælium commissum contra Turcas biennium decurrerat, dum quidam viatores pugnæ locum prætereunt, & audiunt proferri voces Iesus, Maria, Itepent & inquirunt fontem vocum, inveniuntque caput quoddam, quod admirantibus hæc protulit. Ante biennium sine sacra confessione, in conflictu occubui, Maria Mater Dei cui devotus in vita fui, linguam mihi servavit, quâ confiteri possim, Idcirco accersite sacerdotem, factum juxta desiderium & confessus, illicò contocui. S. Anselm. verba adducit S. Antonin. 4. p. tit. 15. cap. 14. n. 67. Impossibile est quod illi à quibus Virgo Maria oculos suæ misericordiæ avertit, salventur: ita necessarium quod hi ad quos convertit oculos suos, pro eis advocans justificentur, & glorificentur. S. Germ. Patriarcha orat. de zona. Quomodo corpus vitalis signum operationis habet respirationem, ita & sanctissimum tuum nomen Virgo Beatissima quod in ore servorum tuorum versatur assidue, in omni tempore, loco, & modo, vitæ, lætitiæ, & auxilij, non solum est signum, sed hoc etiam procurat, & conciliat.

Absolutè S. Bonav. tom. 2. opusc. de sps: B. V. Qui dignè coluerit eam, justificabitur, qui autem neglexerit illam, in peccatis suis morietur. Et in psalt. Qui acquirit gratiam Mariæ, agnoscet à Civibus paradisi, & qui habuerit charitatem ejus, annotabitur in libro vitæ. Et Richard. à S. Laur. lib. cap. 3. Per Mariam tanquam per mare transeunt veri Israelitæ ad portum felicitatis æternæ, submersis Ægyptiis. Et lib. 2. Turre fortissima nomen Dominæ, ad ipsam fugiat peccator, & liberabitur, hæc defendit quoslibet, & quantumlibet peccatores. B. Wermanus in hymn. ad Virg. Gaud.

Gaude (Virgo) Fons qui non ficcaris, & quàm suavis dum gustaris, te qui bibit non peribit, te qui quærit nunquam perit. Idque adedò ut dixerit *Petrus Damian: lib. 2. epist. 14.* Nec ad æterni Judicis poterit perire conspectum, qui Genitricis ejus sibi providerit auxilium. *Alb. M. in bibl. Mar. in 75as.* Gens & Regnum quod non fervierit tibi, & Mater mea peribit. *Glossa.* In die judicij. Quasi dicat. Ergo qui fervierint ei non peribunt. *Bonav. in Psalt. B. V.* Pax multa diligentibus te Domina, anima eorum non videbit mortem in æternum.

In quam rem ipsam dixit *Rich. à S. Laur. lib. 2. de laud. B. V.* Servire Dei Genitrici debes dum vivis, post mortem vivere si vis. Et *Ludov. Blos. in canone vite Spirit. cap. 18.* Fieri non potest ut pereat, qui Mariæ sedulus & humilis cultor fuerit. Apud eundem dicit *Anonymus inter dicta Patrum cap. 5.* Enimverò in æternum perire non potest, quisquis Mariam devotè & perseveranter colit.

Sed audi quid dicat *Petrus Damian. serm. in Epiph.* Reliquit nobis Maria exemplum, ut sequamur vestigia ejus, ut tales simus qualis ipsa fuit, sic ergo Fratres ad verum solem pervenire poterimus, si Virginis & Stellæ nostræ vestigia fuerimus imitati. *Hugo Vict. serm. in quolibet festo B. Virginis.* B. Mariam pro viribus imitari studeamus, ut ejus meritis & precibus cum ipsa glorificari valeamus, imitemur B. Mariam sub brevitate temporis, ut cum ipsa gloriari mereamur in diuturnitate æternitatis. *Amedeus Lausanen. bom. 5.* Effecti morum similitudine similes Genitricis Dei, post eam adducemur in templum Regis & Filij sui. *Abfalon Abbas serm. 1. exegrandi. in Annunc.* In virga furoris flagellabit Dominus eos qui Virginem S. contempserint. Et *S. Jldes. lib. 2. de Virg. cap. 4. invitat.* Veni mecum ad hanc Virginem, nè sine hac properes ad gehennam. Veni abscondamur sub velamento virtutis ejus, nè induaris confusione sicut diploide.

Et certè *S. Bonav. in Psalt.* Qui dignè coluerit Mariam justificabitur, qui autem neglexerit illam, morietur in peccatis suis. Virgo enim rosa est in Jericho, quam Sarabæ fugiunt. Hinc meritò illi *Ecclesia* appropriat illud. Qui me invenerit, inveniet vitam, & hauriet salutem à Domino.

Simile quid à Deo didicit *S. Catharina Senensis Dial. 14.* Mariæ Unigeniti Filij mei gloriolæ Genitrici concessum est à bonitate mea propter incarnati Verbi reverentiam, ut quicumque justus vel peccator recurrerit ad eam cum debita reverentia, nullo modo decipiatur vel devoretur ab infernali dæmonio.

Hoc ipsum ferè dictum S. Matri à Christo D. Audivit. *S. Brigitta lib. 1. cap. 50.* cum Mater illi proposuisset, quòd mundus tribus rebus indigeret. Primò contritione de peccatis. Secundò satisfactione. Tertio fortitudine ad facienda bona. Respondit Filius Matri. Omnis qui invocaverit nomen tuum & spem habuerit in te cum proposito emendandi commissa, ista tria dabuntur ei, & insuper Regnum cœlorum.

H

lorum.

lorum. Et ipsa Virgo lib. 6. cap. 10. dixit. Nullus ita alienatus est à Deo nisi omnino fuerit maledictus, qui si me invocaverit non revertatur ad Deum & habebit misericordiam.

Quod ipsum *pelbartus Stella lib. 12. profecutus part. 2. art. 1.* Servire B. Mariæ, devoteque & debite eam venerari, est certissimum, & securum signum salutis æternæ. Idem docet *Joannes Rusbrochius lib. 2. spir. nupt. cap. 77.* Hanc Sacratissimam Virginem quisquis imitatur; quidquid virtutibus contrarium est, superat, & ad illud pertingit regnum, ubi cum Filio suo in omnem regnat æternitatem. Verum & totius Græcæ Ecclesiæ in *Mensis 16. Mart.* idem fuit sensus. Illuc jure unusquisque contendit, ubi securam salutis suæ fiduciam habet: ac certe ubi simile nobis refugium patet, seu apud te Domina, quæ es Protectrix animarum nostrarum? Quia ut *ibidem 21. Martij*, carnem Filij tui, & virgam virtutis adepti, per eam inimicorum nostrorum fastum prosterminimus, quotquot te ferio amantes contentione indefinente laudamus, & te Inventrice dignâ sese ac rerum omnium Administrâ utitur Deus, esque pà voce omnium te laudantium Salus æterna.

Illam ergo precemur cum *Joseph Confess. 22. Martij ibid.* Honore venerando dignum est puerperium tuum, ex quo ipse prodijt Deus, quem intercessione tuâ permovere, ut omnes indubitâ fide te colentes, ab inferorum horrendo supplicio præstet immunes. Neesse tamen est esse memorem moniti dati à *S. Bonav. tom. 7. Epist. que continet 25. memorabilia memor. 3.* Ut tua devotio sit illi accepta, & reverentia grata; ipsius puritatem & munditiam omni virtute, mente & corpore illibatè in te ipso servando, toto conatu nitaris, humilitatis & mansuetudinis ejus vestigia imitari.

CAPUT V.

Beatam dicit Mariam mundus universus.

1. Quia cadentem mundum sustinet.

Cadentis mundi Erectricem, vocavit *S. Joseph. Confess. in Mensis 2. Jan. 44. 5.* Quia ut *Jdiota* dixit. Per ipsam, in ipsa, & cum ipsa, & ab ipsa habet mundus & habiturus est omne bonum.

Neque